

MAPATGE DE RISCOS I MESURES DE PROTECCIÓ

FC BARCELONA

FC BARCELONA

MAPATGE DE RISCOS I MESURES DE PROTECCIÓ

EDICIÓ

Futbol Club Barcelona
Av. de Aristides Maillol, s/n 08028 Barcelona

AUTORS:

F. Javier Romeo Biedma (Espirales Consultoría de Infancia)
Pepa Horno Goicoechea (Espirales Consultoría de Infancia)

FOTOGRAFIES

© Futbol Club Barcelona

DISSENY GRÀFIC I MAQUETACIÓ

Eleven Adworks

Copyright d'aquesta edició:

Futbol Club Barcelona, Barcelona 2022

Juny 2022

Permesa la seva reproducció total o parcial sempre que es citi la seva procedència

Amb la col·laboració de:

NIVELL 1: ENTORNS SEGURS I PROTECTORS A NIVELL FÍSIC

Activitat	Situació de risc potencial	Grau	Accions preventives
Ús de les instal·lacions	Si les instal·lacions no compleixen les mesures bàsiques de seguretat física, es poden produir accidents o situacions perilloses.	Alt	<ul style="list-style-type: none">• Complir amb les normatives de seguretat general (construcció, instal·lacions d'aigua i d'electricitat, mesures contra incendis, portes de seguretat, emmagatzematge de productes perillosos...) per tal de garantir la seguretat física bàsica i evitar accidents.• Seguir bones pràctiques de seguretat d'instal·lacions per a nens, nenes i adolescents: que totes les portes es puguin obrir des de dins, impedir l'accés a zones que els puguin suposar un perill (obres, espais amb maquinària o amb elements pesants mòbils, com ara gimnasos...).
Entrada i sortida dels nens, nenes i adolescents del centre	Risc que els nens, nenes i adolescents marxin sols del centre o ho facin amb persones no autoritzades per les famílies o els tutors legals.	Alt	<ul style="list-style-type: none">• S'ha de verificar que els nens i les nenes de poca edat marxin del centre en companyia de les persones autoritzades o de la manera acordada amb les seves famílies o tutors legals. Aquesta mesura es pot aplicar també a nens i nenes majors i adolescents, si les circumstàncies ho requereixen.

Activitat	Situació de risc potencial	Grau	Accions preventives
<p>Dutxes, higiene personal, lavabos i vestuaris</p>	<p>Són espais on pot existir un risc aprofitant la intimitat per a acostaments inadequats o coerció de fer algunes actuacions, ja sigui per part d'una figura de referència (monitor, entrenadora...), pel grup d'iguals o per persones externes a l'entitat. També és un lloc on es poden produir burles pel físic, bromes i existeix la possibilitat de fer fotos o vídeos.</p>	<p>Alt</p>	<ul style="list-style-type: none"> • En aquests espais queda prohibit utilitzar el telèfon mòbil per a realitzar fotografies o vídeos. • En aquests espais els nens, nenes i adolescents han d'estar en grup. • El personal esportiu ha de tenir vestuaris propis, separats dels dels nens, nenes i adolescents. • En cas d'haver-hi nens i nenes, disposar de vestuaris i lavabos separats per gèneres. • Els lavabos han de tenir el seu accés exclusivament des de l'interior del recinte esportiu, per tal d'impedir l'accés de persones del carrer. En cas necessari, es pot disposar de lavabos separats per a públic extern i per als nens, nenes i adolescents que participen a les activitats. • Les cabines de vàter han de comptar amb un tancament interior de fàcil maneig i en bon funcionament, per tal de garantir la privacitat de cada nen, nena o adolescent; han de disposar de portes amb obertura superior o inferior, perquè es pugui identificar fàcilment si hi ha més d'una persona; i han d'estar netes i tenir paper higiènic en tot moment. • Els vestuaris i els lavabos han d'estar ben il·luminats i tenir la temperatura adequada. • En cas d'urgència i necessitat que un nen o una nena hagi d'anar acompanyat d'una persona adulta (un monitor, una educadora...), avisar a una segona persona adulta perquè els acompanyi i no tancar mai la porta amb pestell. • En cas que la persona adulta de referència (el monitor, l'educadora...) hagi d'accedir a l'interior d'aquests espais, haurà d'avisar sempre abans d'entrar i complir amb les normes que hagin establert prèviament amb els menors (trucant a la porta, avisant verbalment, respectant el temps que se'ls ha donat per a la dutxa, etc.). • En casos de nens i nenes de poca edat que hagin d'entrar a aquests espais acompanyats de les seves figures parentals, ha d'haver-hi espais separats dels altres esportistes. Si no és possible per raons d'espai, les figures parentals no podran accedir als vestuaris quan hi hagi altres esportistes utilitzant-los. • Educar als nens, nenes i adolescents a saber gestionar el temps adequat d'aquests espais i definir amb ells prèviament els temps que tindran per a utilitzar aquests espais ("tants minuts per a dutxar-se", "tants per a vestir-se"...). • Marcar un límit entre la normalització i la intimitat.

Activitat	Situació de risc potencial	Grau	Accions preventives
Ferides, malalties i convalescència	Vulnerabilitat en quedar-se a soles un nen, una nena o un/a adolescent que hagi de fer repòs o que hagi de rebre atenció mèdica o sanitària per la cura d'alguna ferida o per malaltia.	Alt	<ul style="list-style-type: none">• Quan calgui que un nen, una nena o un/a adolescent vagi a la infermeria o al servei mèdic, ho farà sempre amb la presència d'un altre nen, nena o adolescent o de dues o més persones adultes.• En cas que sigui necessari que un nen, una nena o un/a adolescent hagi de fer repòs, s'hauran de fer torns, sempre que sigui possible, amb altres nens, nenes o adolescents o amb dues o més persones adultes de referència.• En les sessions de fisioteràpia, es deixarà la porta oberta sempre que hi hagi només una persona adulta amb un nen, una nena o un/a adolescent.• No s'han de tancar les sales amb clau per dins.
Transport i desplaçaments	Risc d'acostament inapropiat cap als nens, nenes i adolescents.	Alt	<ul style="list-style-type: none">• Quan es facin desplaçaments, no han d'emportar-se els nens, nenes i adolescents en transports privats del personal esportiu o educatiu: sempre s'utilitzaran mitjans de transport oficials (o bé seran les famílies les que s'ocupin del transport).• En cas d'existència de taxistes que porten als nens, nenes i adolescents a les seves cases, procurar que sempre hi hagi rotació: que no coincideixin sempre els mateixos taxistes amb els mateixos nens, nenes i adolescents.• En cap moment ha de quedar-se un nen, una nena o un/a adolescent a soles amb un professional del transport (taxista, conductor d'autobús...): sempre ha d'haver-hi almenys dues persones adultes o dos nens, dues nenes o dos adolescents.
Habitacions i allotjament	Vulnerabilitat en quedar-se a soles un nen, una nena o un/a adolescent en el lloc de descans i pernoctació de les instal·lacions. Situació en què es pot fer ús d'aquest moment per a apartar un nen, una nena o un/a adolescent del grup, acostar-se en excés i tenir contactes inadequats.	Alt	<ul style="list-style-type: none">• Els nens, nenes i adolescents sempre comparteixen habitació, preferiblement amb nens, nenes i adolescents amb els qui tinguin afinitat.• En cap cas han de compartir habitació una persona adulta i un nen, una nena o un/a adolescent.• Es controlaran les visites a les habitacions per part de les persones adultes de referència (educadors, entrenadores...). Si es fan rondes de vigilància nocturnes, s'intentarà que les facin dues persones i es deixarà sempre oberta la porta de les habitacions si s'hi accedeix.• Cal que els nens, nenes i adolescents tinguin clar on i a qui acudir si tenen cap problema en qualsevol moment, tant durant la nit com durant el dia en temps de descans.

Activitat	Situació de risc potencial	Grau	Accions preventives
Entrevistes en despatxos i sales de reunió	Situacions de relació individual en privat amb els nens, nenes i adolescents en espais tancats. Existeix el risc de generar una situació inadequada.	Mitjà	<ul style="list-style-type: none"> • Cal evitar que es realitzin reunions en despatxos tancats entre un nen, una nena o un/a adolescent i una sola persona adulta (excepte en el cas que la porta tingui un vidre ampli). Cal garantir que sempre hi hagi més d'una persona adulta del personal (dos monitors, o dues entrenadores...) quan calgui parlar o intervenir amb la porta tancada (tret que la porta compti amb un vidre que permeti veure a les persones a l'interior), o realitzar aquestes reunions en presència de les figures parentals o dels tutors. • No s'ha de tancar mai amb clau els despatxos durant el seu ús amb nens, nenes i adolescents. • En la mesura que sigui possible, cal controlar mitjançant un registre documental l'ús del despatx, en el qual figuri l'horari i les persones que hi accedeixen.
Espais d'entrenament i d'activitats educatives	Realització de males pràctiques en els entrenaments (humiliacions, violència psicològica...). Situacions d'agressions entre nens, nenes i adolescents que no siguin detectades per la figura responsable (l'entrenador o l'entrenadora).	Mitjà	<ul style="list-style-type: none"> • Els entrenaments i les activitats educatives s'han de realitzar sempre en espais oberts o visibles des de fora, de manera que es puguin detectar situacions inadequades, i s'han de dur a terme preferiblement sota la supervisió de diverses persones adultes de referència.
Espais per a professionals	Existeix el risc que es produeixin accessos inadequats a informació confidencial o que falti la coordinació necessària entre professionals.	Mitjà	<ul style="list-style-type: none"> • El personal del centre compta amb espais professionals on pot conservar amb seguretat la documentació (dades personals, mèdiques, registres...). • Existeixen espais propis de coordinació entre professionals i altres persones que intervenen amb nens, nenes i adolescents, amb condicions adequades de privacitat i seguretat (sales de reunions, despatxos...). • Cada professional o persona col·laboradora compta amb el seu propi armariet, on pot guardar els seus béns personals amb seguretat.

Activitat	Situació de risc potencial	Grau	Accions preventives
Espais comuns: menjador i sales de lleure	Temps de tranquil·litat i esbarjo informal per part dels nens, nenes i adolescents i el personal educatiu i esportiu, espai alternatiu on els nens, nenes i adolescents tenen més llibertat. Es pot generar una situació de risc per acostament inapropiat o per conflicte entre iguals.	Baix	<ul style="list-style-type: none">• És important fer torns per part del personal educatiu i esportiu per tal de no deixar l'espai desatès.• Cal garantir que es realitzin en espais comuns i apropiats (no espais foscos amb possibilitat d'amagar-se o d'apartar els menors).
Classes de reforç escolar	Possibilitat d'acostament inapropiat en una aula (espai tancat sense vigilància). Es genera el risc quan es fa una classe individualitzada o tutorial.	Baix	<ul style="list-style-type: none">• En la mesura que sigui possible, no s'han de fer classes de reforç a soles amb un únic nen, nena o adolescent.• En cap cas s'ha de realitzar la classe individual a porta tancada.

NIVELL 2: ENTORNS SEGURS I PROTECTORS A NIVELL EMOCIONAL

Activitat	Situació de risc potencial	Grau	Accions preventives
Totes	La falta de llum no només facilita que es produeixin accidents per mala visibilitat o accions nocives per part de persones que s'oculten en la foscor, sinó que al cervell en desenvolupament li transmet una sensació d'alarma.	Mitjà	<ul style="list-style-type: none"> Totes les activitats s'han de dur a terme en condicions adequades d'illuminació, sense zones fosques i, si és possible, amb llum natural. Especialment durant la tarda i la nit, les zones de trànsit han d'estar ben il·luminades, tant en els espais esportius i educatius com en els allotjaments (passadissos, escales...). Especialment durant la tarda i la nit, les zones externes i d'accés als espais esportius han d'estar ben il·luminades, per tal d'evitar situacions de risc als voltants. Quan calgui, s'insistirà en aquest aspecte amb les institucions públiques corresponents.
Entorns de pràctica esportiva i d'allotjament	La fredor emocional dels espais genera una sensació d'inseguretat i aïllament en el cervell infantil i adolescent.	Mitjà	<ul style="list-style-type: none"> Els entorns físics (espais de pràctica esportiva, zones comunes, espais d'allotjament, zones educatives...) han de transmetre una sensació de calidesa perquè els nens, nenes i adolescents puguin desenvolupar-se plenament, a través d'una decoració càlida i de l'ús de materials dissenyats i elaborats pels propis nens, nenes i adolescents (cartells, frases, decoracions...). La senyalització ha de ser fàcil de comprendre per a nens, nenes i adolescents, utilitzant imatges fàcilment recognoscibles (per exemple, per a localitzar els serveis, els vestuaris, la infermeria o el punt de referència de Protecció d'Infància). S'ha de disposar de senyalització adaptada a la diversitat funcional (diferents tipus de discapacitat).
Totes	Les temperatures excessivament altes o baixes comporten riscos per a la salut física (cops de calor, o refredats, i fins i tot rampes o lesions per fred), i també generen malestar emocional.	Mitjà	<ul style="list-style-type: none"> Els entorns han de tenir la capacitat de realitzar ajustos en la temperatura per tal d'evitar problemes per excés de calor o de fred.

Activitat	Situació de risc potencial	Grau	Accions preventives
Menjadors i espais d'allotjament	Considerar el menjar com a mera ingesta d'aliments, separant-lo de la dimensió social i de gaudi, genera una sensació d'inseguretat en els nens, nenes i adolescents i pot conduir a problemes en l'alimentació en esportistes.	Alt	<ul style="list-style-type: none">• S'han de cuidar els temps de menjar com a espais de relació, en què els nens, nenes i adolescents puguin menjar a gust amb les seves amistats i persones de referència, comentant el dia i servint de moment de distensió (les figures de referència han de contribuir a un clima de benestar i respecte).• El procés d'alimentar-se ha de cuidar-se com un procés de connexió interior, en què el nen, la nena o l'adolescent reconeix la seva gana i els seus gustos i menja aliments sans i que li resultin agradables de sabor. Per a això el que és ideal és oferir àpats variats, en els quals cada nen, nena o adolescent pugui triar els aliments més adequats per a la seva dieta (s'han de considerar les intoleràncies, les al·lèrgies i altres dietes específiques).• Especialment en espais d'allotjament, hi ha d'haver la possibilitat de preparar un menjar calent o escalfar un plat prèviament preparat, especialment quan els entrenaments es produeixen durant els menjars..
Allotjament temporal	En un entorn desconegut a la nit, els nens, nenes i adolescents es poden trobar amb incomoditats que poden afectar-los seriosament.	Alt	<ul style="list-style-type: none">• Les habitacions han de comptar amb roba de llit variada, perquè cada nen, nena o adolescent pugui regular la seva temperatura, afegint o traient mantes segons necessiti, per tal de garantir un somni reparador.• Els nens, nenes i adolescents poden disposar els seus objectes de valor econòmic o sentimental (cartera, fotos) en llocs segurs.• En el cas d'hotels, els minibars estan buits a l'arribada, evitant el consum de substàncies estimulants o alcohòliques, però es poden fer servir per a guardar begudes i aliments que portin els propis nens, nenes i adolescents amb la supervisió de les figures de referència.
Allotjament de llarga estada	La sensació de falta de pertinença pot afectar el desenvolupament psicològic dels nens, nenes i adolescents	Alt	<ul style="list-style-type: none">• Es garanteix que els nens, nenes i adolescents puguin personalitzar les seves habitacions, triant els cobrellits per als seus llits i decorant en suros i prestatgeries amb objectes significatius.• Es facilita la personalització dels espais compartits (menjadors, salons, aules...) de manera regular, especialment durant les celebracions (Nadal, fi de curs...).• Hi ha elements de la naturalesa que els propis nens, nenes i adolescents poden cuidar (plantes que poden regar, animals que poden alimentar amb supervisió...).

Activitat	Situació de risc potencial	Grau	Accions preventives
Temps de lleure en els allotjaments (de curt, mitjà i llarg termini)	L'absència de moments de distensió i de relació grupal, especialment en estades prolongades, afecten negativament el benestar psicològic.	Alt	<ul style="list-style-type: none"> • Es facilita que els nens, nenes i adolescents tinguin temps de distensió a nivell individual (a les seves habitacions o als espais comuns). • Es fomenten els temps compartits a nivell grupal, tant de grups petits (tres amics o quatre companyes) com de grups estructurats de nens, nenes i adolescents (per equips, esports...), especialment a l'aire lliure, amb elements de la naturalesa, o en zones compartides com ara salons, sales de televisió i sales de jocs. • S'afavoreix el contacte dels nens, nenes i adolescents amb les seves famílies i amistats a través de tecnologies de la comunicació segures (telèfon, videoconferència...).

FC BARCELONA

JUNY 2022

